

Suðuroy

Støðan er sanniliga

So tað er ikki ov seint. Nógvlond í verðini ynskja sær eina sovorðna støðu sum í Suðuroynni. Hon er ikki verri enn so, tí tað eru nógvlond, har tað er munandi verri. Og man hevur eisini lyndi at gera støðuna í Suðuroynni verri enn hon er. Tað sigur hagfrøðingurin Hans Pauli Strøm, um fólkasamansetingina í Suðuroynni

HALLUR AV RANA

HALLUR@SOSIALURIN.FO

Í farna mánað kundi Hagstova Føroya boða frá, at fólkatálið í Føroyum vaks við 915 fólkom í tíðarskeiðinum frá 1. november 2017 til 1. november 2018. Samstundis bleiv kunngjørt, at vit í dag eru 51.237 borgarar í landinum.

Aldrin áður hava so nógvlond búleikast á hesum oyggjum og føroyingar eru vorðnir vanir við at lesa tíðindi um hvussu alsamt fleiri veljast at búsetast her á landi.

Men meðan vøksturin hevur verið stórur fyri alt landið, so er tað ójavn bítur hvar tann vøksturin er. Um hugd verður eftir talvu í sást, at Eysturoyggin og Tórshavnarøkið ganga á odda í fólkaavøkstrinum, har fólkatálið síðan januar 2014 er voksið við umleið 8 prosentum.

Hinvegin er støðan ein onnur í syðra parti av landinum, har Sandoyggin stendur í stað, meðan talan er um eina minking á 1,6 prosent í Suðuroynni.

Tvær ymiskar gongdir

Um hugt verður eftir tølunum síðstu tretivu árinum hómast ein mynd, har landið sum heild upplivir ein vøkstur, meðan Suðuroyggin av álvara dragnar aftur.

Í 1989 búðu 47.675 fólki í Føroyum. Í kreppuárinum minkaði hetta talið rættiliga nóg, men vendist gongdin miðskeiðis í nítíárunum og búðu tað í 2018 50.780 fólki í landinum. Tað er ein vøkstur á 3.905 íbúgvum.

Um man samstundis hyggur at gongdini hesi síðstu fimm árinum, sást at talan er um ein nýggjan vøkstur, tí hesi árinum er fólkatálið voksið við 3.302 íbúgvum.

Í Suðuroynni búðu í 1989 5.845 fólki og eins og restina av landinum bleiv oyggin hart rakt av fráflytingini í kreppuárunum. Men har steðgar samanberingin, tí meðan fólkatálið fyri alt landið fótadi sær miðskeiðis í nítíárunum, er fólkatálið, við undantikið av nøkrum einstøkum árum, einans minkað í Suðuroynni við tí úrslitið, at tað í 2018 búðu 4.601 fólki á oynni. Ein minking á 1.255 fólki.

Slagsíða

Ein sum kennir betur til hagtølini

enn flest onnur er Hans Pauli Strøm, hagfrøðingur, ið seinastu mongu árinum hevur staðið fyri demografisku hagtølunum hjá Hagstovu Føroyar.

Hann vísir á, at um hugt verður eftir miðaltalinum síðstu fimm árinum fyri hvørjar túsund íbúgvum, so sást hvat orsøkin er til verandi gongd í fólkatalinum.

Um man fyrst hyggur at talinum fyri føðitíttleikan, so er tað lægri í Suðuroynni enn aðra staðni. Í Føroyum er talan um ein vøkstur á 1,3 prosent, meðan tað í Suðuroynni er 0,9 prosent. Tað er kanska ikki ein so markantur munur, men tá man so hyggur at deyðatíttleikanum, fær man eina kraftiga slagsíðu, tí hann er nógvlond stórri í Suðuroynni. Fyri alt landið

er tað 0,8 prosent, meðan tað fyri Suðuroynna er 1,1 prosent. Tað vil siga, at føðitíttleikin í Suðuroynni er nógvlægri og deyðatíttleikin er nógvlægri, vísir Hans Pauli Strøm á.

Burðaravlopið vendir skeivt

Tá hugt verður eftir burðaravlopinum, ið er munurin millum tey, sum á hvørjum ári verða fødd, og tey sum doyggja, sást at meðan tað er positivt fyri Føroyar sum heild, so er tað negativt í Suðuroynni. Hædd skal kortini takast fyri, at vøksturin í Føroyum ikki rættiliga er umboðandi í alheims-samfelagnum.

Í Føroyum hevur man eitt hampiliga stórt burðaravlop, tí eitt

- Støðan í Suðuroynni í dag líkist henni sum var í Føroyum fyri nøkrum árum síðan. Minkingin sum hevur verið seinnu árinum er í somu aldursbólum. Tað minkar í teimum yngri ættarliðunum og av tí sama minkar føðitalið.

burðaravlop á 0,5 prosent er rættiliga stórt. Burðaravlopið í flestu framkomnu londunum í dag, ið kalla seg vælferðarsamfeløg, er minkandi og nærkast meira og meira ongum, tí ættarliðini verða eldri. At vit í Føroyum enn hava eitt burðaravlop á hálvt prosent er sjáldsama høgt og kann væl vera eitt eindømi í Evropa, sigur Hans Pauli Strøm.

Umframt eitt negativt burðaravlop eru hagtølini fyri nettoflytingina ikki serliga hugaligur lesnaður hjá suðuroyingum.

Har er munurin millum Suðuroynna og Føroyar enn størri. Vit hava eina nettoflyting í Fø-

oyum á 0,8 prosent, meðan Suðuroynni eisini har hevur eina negativu gongd við - 0,2 prosent.

Burðaravlopið og nettoflytingin er tað, ið oyðileggur myndina, og ger tað, at tað gongur skeivan veg sigur hann.

Als ikki vónleyst

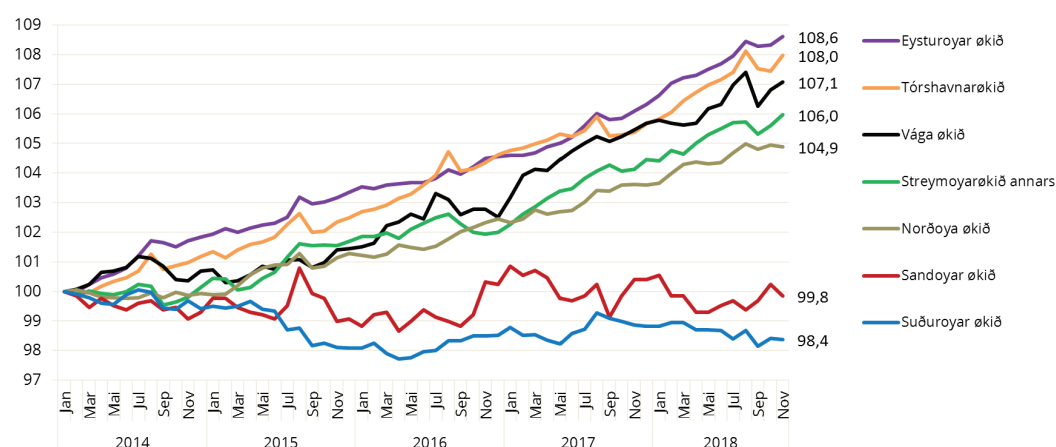
Hóast tøluni ikki eru nakað beinleiðis at fegnast um, so metir hagfrøðingurin ikki, at tað er nøkur orsøk til at falla í fátt. Og orsøkin til tað er at finna í Føroyum.

Tølini eru kanska ikki so pen fyri Suðuroynna. Men er hon vónleys? Nei, støðan er slett ikki vónleys. Tí man kundi sagt tað sama um støðuna í Føroyum fyri 5-8 ár síðan. Fólkatálið minkaði, tí tey ungu rýmdu av landinum

TALVA 1

Broyting í fólkatáli mánaðarlaga í høvuðsøkjum

Index 1.1. 2014 = 100

Kelda: Hagstova Føroya